

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

Tum eiiciuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

promisit, vt templum iis & domum extrueret, (quod ei postea excidit) demum illos ab se comiter dimittere cœli, ait & terræ Dominum rogare, vt vitam mihi, & valetudinem, populo meo messes præstet vberissimas. Et horariam machinam rotis fabre aptam, dono ab iis accepit cuius occasione deinceps crebrius in palatium sunt vocati: Degebant interea iussu Regis apud Mandarinum illius generum, qui ob suam in omnes & vxoris beneficam indolem, toti aulæ in delitiis erat; illic statim facellum decenter componere, sacra tabula decorare, haud quidem per se, sed pro spectantium oculis eleganti, & insinuare sensim mysteria tabulæ, & præcipua dogmata salutis Christianæ quibus Principis vxor, ingens breui concepit, suæ ignorantæ odium, & Bonziorum à quibus decepta fuerat. Tempus aliquod in facello cum honorariis puellis trahebat quotidie ad pedes Saluatoris, recitandis quas iam optime tenebat precibus, & hauriendis auidè de Deo & æternis quæ proponebantur. Quibus tandem effectum vt fateretur Patribus se esse Christianam, Regis tamen parentis metu, à quo teneriter grandi suo malo amabatur à suscipiendo baptismo arceri. Christiani verò reliqui quorum bonam partem ab accessu Patrum excludebat palatij dignitas, contributione liberali domum iis extruere volebant; sed non placuit Patribus grauari illorum paupertatem, aut significare diffidentiam promissi quod de ædificanda nobis æde sacra Rex identidem iterabat. Interpretatus ergo cum Principe coniuge Mandarinus, aut promissa illa, pulchra verba esse, aut fortè veriùs argumenta nostræ parum adhuc in regno solidæ stationis, vt cui nec locus, nec soli palmus attribueretur, domum nobis ad latus sui palatij posuerunt. Non sunt vsi Patres totà illorum munificentia, sed eo solum quod non abhorrebat ab religiosa pauperitate, præferebaturque semper expectationem promissi Regij de quo nefas erat vllam præferre dubitationem. Paucis diebus constitit fabrica ex connexis inter se cannis, insertis que in rudes è sylua trabes, & opertis palea tegulari. Agitabant ad illam milites iussu Mandarinum nocturnas excubias, quot enim illic interdum opifices, totidem noctu fures, qui eam alioqui nullo negotio expilassent. Augusti vicesimo quarto pars eius sacris dicata est, sacrificij diuini oblatione summe pia, sed minime strepera, ne qua Regem nobis perpetuò intentum, sinistra in nos moueret suspicio. Necessaria plane cautione. Pauld enim quam nauis Lusitana accingeretur ad reditum, ecce tibi ab eo Eunuchus, indicens Patribus vt nauieadem repeterent Macaum quod motum consilio dicitur impiissimi cuiusdam ipsius generi, & indignatione aduersus Lusitanos, à quibus in Regem Cocincinæ negata sibi auxilia dolebat quæ Regi Sinarum contra Tartarum præbuisent. Egere Patres apud eum causam, vocatos venisse, sedem in regno non fixisse nisi vltro delatam; Christianissimi promulgandi facultate vsos quam liberaliter ab eo nuper acceperant, denique infidum ad datæ fidei reuocauere memoriam; vni primùm, deinde alteri mansionem in regno annuit,

Tum elici-
untur.

nuit; sed otiosam & silentem, vetita quam prius ne petentibus quidem indulserat, religionis dilatandæ benigna facultate, tradendæque apud nos publicè doctrinæ Christianæ.

88.
Habitū aulicum incautè assumunt, & fructu exiguè.

Non fuit barbarus detrectatione imperij manifesta lædendus; quin ut eius, & procerum oculos eò minus Patres offenderent quò essent illis similiores quàm externis, consilium ineunt laudabilius forsitan ex eorum mente, quam re ipsa, & factò. Cultum assument illum gravem, & conspicuæ dignitatis quo Literati & nobiles, soliti erant apud Regem obsequiis aulicis defungi. Vestis erat talaris, & ampla sic eam Amaralius describit, ex gossipino tunc, è serico postea, cœrule, aut in viridem variante, promissò lapsu cadentibus, & capacibus manicis, quibus infra medium hominem manus decenter collectæ reconduntur. Multò quoque inferiùs quàm nobis motis est tenui zona laxè præcingitur, ambiente magis quam astringente vestis sinus, inde dextra sub manica funiculi tres ad terram penduli, dignitatis, & gradus indices quem quisque obtineret; tegmen capitis pileus rotundus niger, planus, nonnihil in vertice apertus; eo proluxa casarides antrosum ita colligitur ut tota in humeros magno decore refundatur. Addit Fontes vilum sibi hunc habitum Sacerdotali quam aulico propiorem, ego senatorio magis quàm religioso.

Hoc Amaralius & Fontes, qualicumque salutatores maturini, Regi se quotidie sistebant, profuitque non nihil personatus hic aulicissimus ad fulciendos Catechistas in sui muneris strenua executione, sua enim Patres nisi furtim, & cautè, & domesticatim ministeria non obibant. Prorsus autem nec Regis animus domuit; neque nullo modo Præfectorum nobis conciliauit benevolentiam; Rex nihilo mitiùs, occasione qualibet, edictis propagationem fidei inhibere; Præfetti edictorum metas modumque prætergredi, ac ne nostrorum quidem ullam propterea ducere rationem. Eam ob rem consilij novitas Rectoribus inscis suscepti, Patres Macaenses graviter offendit, & expostularunt apud Vistellescum, longè aliam viam iniisse Riccium cum ad vitandam infamiam Bonziorum, nostros iudicasset Literatorum veste indui oportere. Amaralius contra factum suum multis rationibus defendit, quibus ita fidebat ut subderet, maioris id esse quam posset ab inexpertis credi (at certè Rhodius fundator missionis non erat inexpertus) hoc solum quod aulam frequentarent, Regique adstarent pluris esse ad Dei gloriam questumque animarum, quam si plenos earum manipulos de assiduis excursionibus reportarent. Sic sua homini facilè placebant; an vero melius Hieronymus Maiorica illuc mense Octobri appulsus, omisâ aula, in missiones maximè fructuosas se totum effuderit, & qui consecuti sunt reliqui; his est, opinor, in forum vitæ alterius minimè remittenda. Rationibus utrimque id modo actum est, ut venè an secus inchoata minori damno continuanda censerentur, quàm si forent ab initio probata. Porro Maiorica, & Bernardinus Regius Itali à P. Palmerio dati sunt.